

Jonas Jochumsens prædiken 17. søndag efter trinitatis

Taler

Jonas Jochumsen
Valgmenighedspræst

Dato

1. oktober 2023

Sted

Gjellerup
Valgmenighedskirke,
Hammerum

Omstændigheder**Prædikentekst**

Lukasevangeliet kapitel 14, vers 1-11

*Gud! Du kender vor skabelses gåde.
Støvtråde-værket kommer du i hu. Amen!*

Hvilken mening giver det at tale om Gud? Det spørgsmål står for sig selv på denne kirkens hverdag. Strengt taget drejer kirkens hverdag – Trinitatistiden – sig ikke om andet end dette ene spørgsmål om mening og tale. Af den grund indtager Trinitatis så megen plads i kalenderen. Hvilken mening, det giver at tale om Gud, hører til de slags spørgsmål, man ikke fra den ene dag til den anden kan finde et fornuftigt svar på.

Det er en lang, hvis ikke ligefrem langtrukken Trinitatistid, kirken befinder sig i. Den er begivenhedsløs, som kun en hverdag kan være det. Udgående fra de lyse nætters tid rækker den dybt ind i de grå efterårsdage. Hverdagen bliver dunkel, når man tæller søndage efter Trinitatis.

Den netop hørte evangelietekst hos Lukas markerer dog en uspektakulær begivenhed midt i løvfaldets langtrukne tid. En speciel tale om Gud er med søndagens tekst afsluttet. Siden midsommeren har kirken pløjet sig gennem Lukasevangeliets beretninger og lignelser: Lazarus, der døde den fattige død, lignelsen om det fortabte får, lignelsen om den barmhjertige samaritaner, helbredelsen af de ti spedalske, opvækkelsen af enkesønnen og nu sabbatproblematikken og lignelsen om bryllupsgæsten. Som brødkrummer følger disse beretninger og lignelser hinanden. Ser man bort fra enkelte undtagelser, bidrager Lukasevangeliet siden første søndag efter Trinitatis med

den samme, monotone stemme i en lind strøm. Og den stemme har nu talt, hvad den havde at sige. Fra i dag er det ikke mere Lukas, der skal fremmale kirkens hverdag. Han er færdig med at fodre os med lignelser og historiske beretninger.

På overfladen synes hans lignelser og beretninger at hænge sammen, fordi de giver taletid til Jesus, men lytter man godt efter, er de vel ret usammenhængende. De optræder aparte og følger på ingen måde det samme forløb. I sig selv er det ikke så mærkeligt, hverdage har det jo med at gå i mange forskellige retninger.

Således må man spørge sig selv, eller rettere: jeg tillader mig at spørge jer, hvad helbredelsen af manden med vand i kroppen har at gøre med lignelsen om bryllupsgæsten, der sætter sig ved det forkerte bord? Hvad er meningen med denne usammenhængende hverdags snak? Taler helbredelsesberetningen overhovedet samme sprog som lignelsen, eller søger de hver især, ligesom de øvrige beretninger og lignelser, at pege på noget meningsgivende?

Lukasevangeliets uhomogene hverdags snak synes i al fald at efterlade flere spørgsmål, end der gives svar. Og særligt ét spørgsmål stiller sig i skyggen af de usammenhængende fortællinger: Hvilken mening giver det overhovedet at tale om Gud?

Midt i hverdagen er man efterladt med det spørgsmål, uagtet om man på ugens syvende dag sætter sig på en kirkebænk eller ej. Visse mennesker hører spørgsmålet formuleret og tænker efterfølgende, at de ikke har brug for at høre det igen. Blot ved at lytte til det en enkelt gang ser en del mennesker sig i stand til frit at kunne tage affære med hverdagens tilskikkelser. Derudover findes der mennesker, der aldrig stiller eller bliver stillet spørgsmålet, fordi de ikke synes at være stødt på Guden fra det høje. Det kan man ikke fortænke dem i, for det er ikke umuligt at leve et lykkeligt og sundt liv uden at skænke Gud en tanke. I den nøgne tilværelse kan man erfare friheden og hele livets fylde i en fattig håndsrækning til et andet menneske. Når man gør sig frihedens dybeste erfaringer, er det ikke nødvendigt at påklistre dem med et gudsprædikat. For i den ydre verden er Gud ikke nødvendig. Udefra betragtet forekommer verden ugudelig; den fremstiller livet som et nulsumsspil. Krig, angstelighed og livets døds kamp dominerer øjnenes smalle synsfelt.

Men så findes der de mennesker, der forstår spørgsmålet om den meningsgivende tale om Gud som en anledning til at drage ud i ugens seks dage for så dernæst at høre spørgsmålet formuleret på ny på ugens syvende dag. Dermed opstår der et forhold. Disse mennesker kan også se det ugudelige i verden, de er ikke anderledes end alle andre. Deres øjne er også menneskeøjne. Men på baggrund af verdens ugudelighed har de gjort sig den erfaring, at Gud ikke er en betragtelig størrelse, der kan redegøres for, som var der tale om et almengyldigt standpunkt. Gud er nemlig mere end verdens ydre, nødvendige omstændigheder. På ugens syvende dag bliver det for en stund klart, at skal man tale betydningsfuldt om Gud, må man begynde med sig selv, med sit konkrete livsforhold og således opgive idealistiske grundsætninger om den ydre verden. Det forstod datidens farisæere ikke. De var af den opfattelse, at den meningsgivende tale om Gud har til opgave at redegøre for guddommens principper. Derfor kunne de ikke andet end at tie, da Jesus spurgte, om man på sabbatten skal gå i brønden for at hente sin faldne søn. Hans spørgsmål gør op med den redegørende princip tale og optegner livets sanselige forhold i hverdagens mange snakke.

Hvad spørgsmålet altså angår, er det den profane tale, den hverdagslige tale, der kan give et svar. Den mening, det giver at tale om Gud, afspejler sig i noget allerede kendt. Guds rige ligner et tørt sennepsfrø, som en mand såede i sin have, hvorefter det voksede op og blev til et prægtigt træ. Eller: Guds rige ligner en surdej, som en kvinde tog og kom i tre deciliter hvedemel, til det hele var gennemsyret. Eller man kan sige: Guds rige ligner en vingårdsejer, der gjorde dette og hint osv. Jesu lignelser taler et vilkårligt, profant sprog, som ikke hører op, men bliver ved med at tilføre livsbekræftelse. De fremstiller livets ord, det vil sige de ord, man kan bekende sig til. De gør noget af hverdagens velkendte liv levende. Som Salmisten, der næsten som en selvfølge synger, at himlene fortæller om Guds ære.

At det selvfølgelige nu også bliver forstået som noget meningsgivende, er alt andet end en selvfølge. Der skal lyde noget velkendt, en bekendelse, hvis den meningsgivende tale om Gud skal begynde med hvert enkelt menneske. Det minder den syvende dag om. Gudsrigets åbenbaring tydeliggør det, som hele tiden har været der, den forudgående skabning. I den forstand er åbenbaringen ikke noget nyt; den er bare den noble, gamle sandhed, der har det med at skjule sig, fordi øjnene ikke kan se klart midt i ugudeligheden. Men når den viser sig, så slår den ned i hjertets rytme på den syvende dag, idet bekendelsens ord siger 'ja'

til det velkendte livs gåde og den mening, der er at finde i selv en ugudelig verden.

Lov og tak og evig ære være dig, vor Gud, Fader, Søn og Helligånd. Du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen!

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

17. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/jonas-jochumsens-praediken-17-sondag-efter-trinitatis>